

Albertinus van der Heide (1872-1953)

Rode dominee tussen pastoraat en parlement

Door: Marie-Anne de Harder

- 1 De eerste doelstelling van de Leidsche Sociologische Studenten-Vereeniging, 'onder de Leidsche studenten een ernstig besef te wekken van het verkeerde der maatschappelijke toestanden', was even naïef als vooruitstrevend
- 2 Het socialisme van Van der Heide is ontstaan door kritiek op de grote kloof tussen vermeend en waarachtig Christendom
- 3 Het op zijn minst opvallend dat de orthodoxe professor Gunning een aanzienlijk aantal studenten in Leiden de weg gewezen heeft naar het socialisme
- 4 Het oordeel van Van der Heide over de Blijde Werelddagen, namelijk dat er langzaam meer begrip kwam tussen christendom en socialisme, is geen feitelijk oordeel
- 5 Met de uitspraak in zijn lezing voor de Vrije Gemeente Amsterdam op 21 november 1898 dat alleen haar innerlijke waarde het bestaansrecht van de godsdienst bepaalt, haalt van der Heide de angel uit de Religionskritiek van Feuerbach en Marx
- 6 Door in zijn preek naar aanleiding van Mattheüs 26: 47-50 en 27: 3-5 waarin Judas Christus verraadt, de aandacht te verplaatsen naar de farizeeërs die Judas laten vallen, maakt Van der Heide duidelijk dat er ook voor daders clementie moet zijn
- 7 Met het aanstellen van Van der Heide als stakingsleider tijdens de spoorwegstakingen van 1903 heeft het Comité van Verweer de talenten van Van der Heide overschat